

ДІЯЛЬНІСТЬ ТА РЕЛІГІЙНО-ЕТИЧНІ ПОГЛЯДИ Ф.СКОРИНИ

Доп.- Костіна М.В., студ. гр. ЕК-42.
Наук. кер. – викл. Опанасюк В.В.

Наприкінці ХХ століття на фоні різноманіття релігій найбільш актуальною стає християнська віра, саме тому метою дослідження є можливість звернути увагу на проблеми й морально - етичні відносини сучасного суспільства, віднайти спосіб пізнання істини через принципи викладені в Біблії, а також зрозуміти на скільки близькі релігійно - етичні погляди Ф.Скорини українському народові.

Досить розповсюдженим способом філософствування в епоху Відродження було коментування Біблії. Для Франциска Скорини, як видатного східнослов'янського мислителя даного періоду, властива спроба гуманістичної інтерпретації Священного писання. Він звертався до проблем людини і суспільства і намагався надати їм нового звучання, що відрізнялося від традиційно-християнського. Його світогляд - це спроба ревізії офіційного християнського вчення, перш за все, етики. Скорининська Біблія зіграла непересічну роль у становленні та розвитку суспільної свідомості й самосвідомості східнослов'янських народів. Переклад Біблії на близьку до народної (білоруську) мову робив її доступною широкому колу читачів, по суті, означав заклик до її вивчення та вільного дослідження. Таким чином, затверджувалися принципи особистого відношення людини до віри, відбувався злам у свідомості й характері мислення, відкривалася можливість для індивідуального релігійного філософствування, вільного від офіційних церковно – теологічних авторитетів.

Ф.Скорина був глибоко віруючою, релігійною людиною. У його відношенні до Священного писання, в його герменевтичному мистецтві міститься протиріччя: непідроблена, щира довіра, з одного боку, і спроба

нетрадиційного, вільного тлумачення тих чи інших релігійно-філософських проблем – з іншого.

Ф.Скорина вважав, що в Священному писанні схована не тільки вся божественна, „Соломонова”, але і вся природна, „Аристотелева”, мудрість. На його думку, знання є важливим компонентом людської мудрості. На відміну від Фоми Аквінського мислитель вважав, що істинна мудрість – це не богопізнання, а світопізнання, людинопізнання й самопізнання. Не відмовляючись від богопізнання, Скорина вважав, що пізнавальні зусилля людини в основному повинні бути напрямлені на вивчення природи, суспільства, людини, на опанування реальними знаннями. Під цим кутом зору вчений і дивився на Священне писання, вважаючи однією з його найголовніших функцій - пізнавальну.

Скориною зачіпалося найгостріше філософське питання епохи пізнього середньовіччя: створений світ Богом, чи існує він від віку? У передмові до книги Буття мислитель зіставляє християнське вчення про створення світу „з нічого” з натурфілософськими поглядами давньогрецьких філософів та аристотелівською концепцією вічності та незнищеності матерії. Християнський догмат про генезис природи, на думку Скорини, не може бути обґрунтований засобами філософського розуму. Це положення містить висновок про безплідність спроб схоластичної філософії раціонально обґрунтувати догмати християнства, думку про необхідність розмежування компетенцій віри й розуму, теології й філософії. Погляд Ф.Скорини на проблему походження світу відрізнялась від вчення Ф.Аквінського, який вважав за доцільне раціональний шлях обґрунтування. Характерно, що Скорина не прагнув, подібно до Ф.Аквінського, встановити гармонію між вірою та розумом, а скоріше намагався підкреслити їх відмінність. У цьому полягала одна з вихідних передумов протиставлення науки та релігії, обґрунтування незалежності світського знання, філософії від віри та релігії.

Великий інтерес викликають міркування Ф.Скорини про сенс життя та найвище благо. У передмовах до Притч Соломонових він стверджує, що головне призначення людини полягає в довершеному земному житті, а об'єктом етики є проблема, як жити на цьому світі. Скорина із розумінням відноситься до реальної, земної моралі людей, у той же час він протиставляє їй моральний ідеал, у якості якого виступає гуманістично модернізована християнська концепція життя. Для Скорини найвище благо – благо земне, інтелектуально насичене, морально довершене і суспільно корисне життя на землі. Це служіння людям, а потім вже Богу, або, точніше, служіння Богу шляхом служіння людям.

Таким чином, Біблія для Скорини не стільки релігійний, скільки інтелектуально-спонукальний і морально-повчальний твір. Виходячи з цього відношення до Священного писання, Скорина за допомогою коментарів Прагнув поставити у ньому відповідні наголоси, внести в біблійні розповіді та притчі новий сенс, загострити увагу на тих суспільних й морально-філософських проблемах, які ігнорувалися чи залишались у тіні ортодоксальних християнських філософів й піднімалися на щит мислителями - гуманістами епохи Відродження.

ФІЛОСОФСЬКА ТВОРЧІСТЬ ВОЛЬТЕРА

Доп. – Шмаргун С.М., студ. гр. ЕК-42.
Наук. кер. – викл. Опанасюк В.В.

Критика існуючого ладу в будь-який час не віталася урядом. Тому не кожен міг собі дозволити гострі виступи на адресу останнього. Вольтер був саме такою людиною.

Аналіз філософської творчості Вольтера, та визначення впливу його ідей на суспільство є метою доповіді. Осмислення філософської думки Вольтера дає можливість вирішити проблему боротьби зі спробами “релігійного відродження” та проявами “богошукання”.